

שבועות שחל בערב שבת ועוד דיני שבועות - שיעור 311**I. להתפלל ולקדש קודם הלילה בליל ב' דשבועות שהוא ע"ש בשנה זו**

(א) עיין בט"ז (תנ"ד - ה) ובפמ"ג (מ"ז - ח) ובמ"ב (סק"ב) דמאחרין להתפלל ערבית בכניסת חג השבועות בצאת הכוכבים כדי שיהיו ימי הספירה מ"ט יום תמימות אמנם הט"ז (תרכ"ח - ח) כתב דבשמיני העצרת מתפללים ומקדשים קודם הלילה ואין חוששין לספק ברכה לישיב בסוכה (ודלא כהמהרש"ל) דהא הכרח דתוספות מחול על הקודש הוא מן התורה (ר"ה ט. ומ"ב רס"ב - סק"ט ושו"ע הרב סק"ד) ומי שמוסיף מחול על הקודש הוא עושה ע"פ צווי תורתנו והלך ממנו חובת היום מה שהיה עליו מקודם ואולי יש לתרץ הסתירה משום דהברכה אינו חלק מן המצוה משא"כ תמימות ועוד דשייך לקיים מצות תוספות יום טוב בהפרשה ממלאכה (חיי אדם ה - ז) ובזה סגי (ישראל והזמנים דף ק"ו) ויותר טוב בדיבור (שם ק"ה) ומ"ב (רס"ב - סק"ה) ודעת המהרש"ל דתוספות שבת בהפרשה ולכן בשמיני ג"כ מתפלל אחר צאת ויש אומרים דאין תוספות יו"ט בחג השבועות דכתיב וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש יהיה לכם למעט תוספות יו"ט מ"מ אין לנו לדרוש דרשות מדעתנו (יחזק דעת ו - ל) ויש אומרים דוקא קידוש צריך לילה אבל יכול להתפלל קודם (עמק ברכה) ואיברא יש אומרים דאפילו ליל א' דשבועות מקדימין להתפלל שזה גורם הפרעה לסדר לימוד הלילה ורק בליל פסח צריך להיות לילה ודאי כ"כ התוספות והרא"ש (פסקים ז"ט:) ועיין בשו"ת יחזק דעת (שם) ולכן יש ג' שיטות בדבר העמק ברכה והט"ז והיעב"ץ בסידורו

(ב) איברא בשו"ת התעוררות תשובה (ז - ר"ו) כתב דדין תמימות מקיים עד זמן קבלת תוספות יו"ט שגם ביו"ט מצוה להוסיף מחול על הקודש לכן יכול להתפלל ולקדש קודם הלילה והמנהג שלא להתפלל קודם צאת משום דנוהג שאינם ישינם כל הלילה ואם יתפללו קודם הלילה צריכים לחזור ולקרוא ק"ש וכיון שאינם קוראים בלילה זה ק"ש שעל המטה חיישינן שישכחו מלקרוא ק"ש בזמנו וכן כתב הליקוטי מהרי"ח וטעם זה שייך רק בליל ראשון ולא בשני ואין לומר דיש להחמיר גם בליל שני משום זלזול יום טוב שני דזלזול שייך רק על מצות ואיסורי החג ולא על תמימות שאינו דין בהחג עצמו לכן אין צריך להחמיר בערב שבת בשנה זו שהוא ערב יום טוב שני

(ג) גם אין לחוש זלזול יום טוב ראשון אם מקבל שבת ומתפלל מעריב ועושה קידוש קודם הלילה (שו"ת שכט הלוי ח - ק"ט) והשו"ת מנחת יצחק (י - מ"ה) מחדש יותר דגם בימים אחרונים של פסח וסוכות ושני ימים טובים של ראש השנה ואפילו יו"ט ב' של שבועות שפיר יש להקל לקדש מבעוד יום דבקידוש אין מפסיק קדושה ואינו דומה להבדלה דמפריש בין קדושת שבת לקדושת יום טוב כ"כ בשם הכתב סופר דאפילו מיו"ט ראשון לשני יש לקדש אחר פלג המנחה ויש חולקין בסתם יו"ט שני אבל ביו"ט ראשון לשבת מותר ועיין בבה"ל (תל"ט ד"ה ולא יאכל) דבליל ב' דסוכות יכול להתפלל ולקדש מבע"י קצת ולאכול אחר צאת אמנם הכף החיים (אות ז"ן) חלק עליו דהכל אחר צאת ועיין בבה"ל (תקכ"ט ד"ה ציו"ט) שאין להחמיר מלאכול בשבת שלש סעודות קודם הזמן כדי שיאכל ליל ב' בתיאבון

II. לענין הדלקת הנרות לנשים בליל שבועות אם צריך דוקא בלילה משום תמימות

(א) עיין בספר פסקי תשובות (תנ"ד - ז) דאפילו לנשים אלו שמדליקות בכל יו"ט מבעוד יום מ"מ בליל שבועות ידליקו אחר צאת הכוכבים כי כיון שנהגו הנשים לברך שהחינו בשעת הדלקת נרות הרי הן מקבלות קדושת עיצומו של יום וכקידוש הוא (לוח ארץ ישראל להגרי"מ עיקונינסקי)

(ב) הדלקת נרות בשאר יום טוב תלוי במחלוקת הראשונים שיטת בעל המאור והמאירי (שנת כ"ג) דס"ל שידליקו בלילה ושיטת הרמב"ם (ל - ה) שידליקו מבעו"י ואולי משום דגם ביו"ט שני מותר להדליק נרות סמוך לחשיכה משום שיש בו הנאה וטעם המאירי שלא יטעו להדליק ביו"ט שני מבעו"י או כדי לציין שעיקר הדלקת הנר הוא משום סעודה

III. אם יש חיוב לאכול מאכלי בשר ביום טוב ובשבת

(א) **עייני ברמב"ם** (יוס טוֹז ו - י"ז-י"ח) דכתב לאנשים אין שמחה אלא בבשר ואין שמחה אלא בייני והקשה על זה הבית יוסף (תקכ"ט) מפסחים (ק"ט). דעכשיו שאין בית המקדש קיים אין שמחה אלא בייני שנאמר וייני ישמח לבב אנוש ותירץ הים של שלמה (ביצה 3 - סימן ה) דעכשיו אינו יוצא ידי חובת שמחה אלא כשישתה יין גם כן ועייני בהר"ן (רי"ג פרק ד' דפוסה) שלא אמרו אין שמחה אלא בבשר אלא למצוה מן המוכחר וגם השאגת אריה (סימן ס"ה) כתב דשמחה נוהגת מן התורה גם בזמן הזה אפילו בשאר שמחות חוץ מן בשר חולין והשו"ע הרב (תקכ"ט - ז) כתב שאין חיוב לאכול בשר ביום טוב מ"מ יש מצוה קיומית וכ"כ המ"ב (תקכ"ט - סק"ח)

(ב) **לענין שבת כתב המחבר** (ר"ג - 3) דירבה בבשר וייני ומגדנות כפי יכלתו וזה דעת הרמב"ם (פרק ל - י) דאכילת בשר ושתיית יין בשבת עונג הוא לו וכ"כ הקיצור שלחן ערוך (ט"ז - ז) ועייני בשו"ת בית יעקב (ט"ג) דאכילת בשר הוא מהדין תורה והובא זה בספר שערים מצויינים בהלכה (ט"ז - ט"ז) ועוד הביא בשם רבינו יונה (נרכות ריש פ"ג) דאין חיוב לאכול בשר בשבת איברא בראבי"ה הלכות תענית (תפ"ח) כתב דמותר לאכול בשר עוף בסעודה המפסקת מפני שאין בו שמחה ואין שם בשר עליו וביר"ד (סימן רי"ז - ח) משמע דדגים בכלל בשר

(ג) **למעשה** - טוב לאכול דוקא בשר בכל סעודות יום טוב ועיקר סעודות שבת שיש אומרים שהיא מן התורה אבל המקילים בזה יש על מי לסמוך ואין משנה מנהג המקום ולעשות מחלוקת

IV. הסרת שעוה מהפמוט של המנורה ביום טוב

(א) **עייני במ"ב** (ש"ח - ס"ק קט"ו ושי"ח - סקל"ד) דמותר לגרר קליפים ע"י סכין מן המפה אם הוא צריך להשתמש במקום שמונח שם העצמות והקליפים דזה מקרי טלטול מן הצד לצורך דבר המותר וכ"כ הט"ז (סק"ח) ועייני ברמ"א (סימן תמ"ו - ג) לענין דחיפת חמץ מן הגג

(ב) **ושו"ע הרב** (ש"ח - ס) חלק על הט"ז דטלטול מן הצד לא הוי אלא במקום שהאיסור מיטלטל מאליו אבל ע"י הסכין נעשה לו כיד אריכתא

(ג) **דעת החזו"א** (מ"ז - סקכ"3) דהיתר טלטול מן הצד משום דאז מתיחס הטלטול אל ההיתר לכן כתב דזהו דוקא כשמטלטל המוקצה עם הכלי דשם הטלטול על הכלי משא"כ כשדוחף המוקצה כיון שמתעסק במוקצה שם הטלטול על המוקצה ואסור ולא כהמ"ב שסבר דהקילו לצורך היתר אע"פ שמתחם הטלטול למוקצה

(ד) **אפשר המחלוקת המ"ב וחזו"א** תלוי במחלוקת ראשונים (שם ט) לענין קדירה שהיתה טמונה בגיזי צמר שהם מוקצה ורוצה להחזירה לגומא שנתקלקלה לרש"י אסור לפי שמזיז הגיזין לכאן ולכאן ולרא"ש האיסור משום גזירה דודאי יטלטל הגיזין בידו לתקן מושב הקדירה (עייני שבות יצחק זף קכ"ט) ועייני בערוך השלחן (רנ"ט - ה) שמחלק בין להזיזו הרבה דאז הוי כטלטול ממש בידים

V. אפיית מזונות חלבי בתנור בשרי שאינו בן יומו (שו"ע יו"ד ז"ג - ח)

עייני באג"מ (ח - מ' וס' וצו"ד ג - סימן י) דאין להתיר לבשל תבשיל בשר ותבשיל חלב מגולין אף בזה אחר זה לזמן מרובה אם הזיע המחבת משניהם וכדיעבד כיון שהוא ספק אם הזיע כלל אין לאסור אם היה אחר המעל"ע דהכליעה היא נו"ט לפגם ועל הבעין יש ספק ספיקא להתירא שמא לא היה זיעה כלל ואף אם היה זיעה שמא נפלו רק טפות שאיכא ששים נגדם ועוד באוכלין יבשים ממש אין מזיעים וברור שהוא מותר ולמעשה בודאי הזיעו יש להחמיר אבל בסתמא אין לחוש לשמא הזיעו בדברים יבשים ומותר בזה אחר זה וצ"ע (ועייני בבדי השלחן ז"ג כביאורים 211 - 214)